

HØRINGSUTTAELSE FRA NORGES MUSIKKORPS FORBUND TIL NOU nr. 11 (2007): STUDIEFORBUND – LÆRING FOR LIVET

1. OVERORDNEDE KOMMENTARER TIL UTREDNINGEN

Norges Musikkorps Forbund er meget tilfreds med at «Studieforbund – læring for livet» er lagt fram.

Vårt sterke håp er at utredningen vil legge grunnlag for en mer forutsigbar politikk overfor studieforbundene og alle organisasjoner og lag som er brukere av ordningen. Fordi ordningen de siste ti årene har vært gjenstand for store budsjettmessige svingninger og en usikkerhet og uforutsigbarhet som opplæringsvirksomheten i organisasjonene ikke fortjener.

Norges Musikkorps Forbund understreker verdien av de nasjonale frivillige organisasjonenes arbeid som skoleringsarena. De nasjonale organisasjonenes rolle er generelt for lite påaktet i debatten om frivilligheten.

Vi vil understreke at de frivillige landsomfattende organisasjonene i seg selv har en stor verdi: Som demokrati-arena. Som opplæringsarena for tillitsvalgte. Som frivillighetens stemme utad. Som landsomfattende formidler av gode ideer og nyskaping. Som arrangør av flotte arenaer og møteplasser for utøvelse av verdifull aktivitet.

De store frivillige nasjonale organisasjonene knytter landet sammen på tvers av geografi. De nasjonale organisasjonene er frivillighetens infrastruktur; frivillighetens landsomfattende lim og lupe. Og i denne sammenheng: De nasjonale organisasjonene står for en meget omfattende opplæringsaktivitet.

Gjennom tilknytning til et studieforbund, ivaretar Norges Musikkorps Forbund forvaltning, fordeling og formidling av VO-tilskuddet som kommer våre medlemmer til gode.

Norges Musikkorps Forbund har 69.000 medlemmer og 1.700 korps, og er landets nest største barne- og ungdomsorganisasjon. I tillegg er Norges Musikkorps Forbund den største organisasjonen innen kultur generelt og musikk spesielt.

2. OMRÅDER SOM KOMMENTERES I NORGES MUSIKKORPS FORBUNDS HØRINGSUTTAELSE

- Ny lov om ikke-formell opplæring
- Ny målstruktur – seks overordnede mål for studieforbundenes virksomhet
- Samle ansvaret for all grunnopplæring hos fylkeskommunen
- Mer fleksible tilskuddsordninger, tredelt ordning
- Kulturpott
- Godkjenning av studieforbund – nye godkjenningskriterier

Vi ønsker også å benytte anledningen til å kommentere Norges Musikkorps Forbunds spesielle problemstillinger organisasjonen står overfor innenfor det frivillige kulturliv. Dette er nærmere redegjort for under pkt. 3.

Ny lov om ikke-formell opplæring

Norges Musikkorps Forbund ser foreslått lovforankring for ikke-formell opplæring som et godt innspill. Voksenopplæringsloven fra 1976 har vist seg å være en god plattform for arbeidet frem til nå. En videreføring av dette inn realisert i en ny lov - som også omfatter fjernundervisningen og folkehøgskolene - kan være en tydeliggjøring av de mål som meldingen legger opp til. En lov kan også beskytte det frivillige mot eventuelle tilfeldige eller utilsiktede beslutninger i fremtiden. For Norges Musikkorps Forbund er dette også en riktig måte å få tydeliggjort betydningen av det frivilliges viktighet og bærekraft i det norske samfunn.

En lovtekst kan stadfeste at våre oppgaver og virke er nødvendige for vår kultur, og at de kobles opp mot rettigheter borgerne i samfunnet har. Dette er også sett i sammenheng med den nye kulturloven som peker i samme retning. Norges Musikkorps Forbund imøteser at det videre arbeidet i kjølvannet av Tron-utvalgets utredning vil føre til at denne store, verdifulle arenaen for ikke-formell læring, uten fastsatt pensum og eksamen, blir verdsatt som en viktig oppgave i samfunnet.

Ny målstruktur – seks overordnede mål for studieforbundenes virksomhet

Norges Musikkorps Forbund støtter de framlagte forslagene til målformuleringer. Målforslagene er lik de målene Sverige har, der det ytes 10 ganger så stort tilskudd som i Norge. Norges Musikkorps Forbund ser frem til at en ny målstruktur kan gi tilsvarende økt vekst i antall kroner til aktivitet.

Norges Musikkorps Forbund imøteser positivt at den frivillige sektor får en større plass i samfunnsutviklingen som helhet i Tron-utvalgets innstilling.

Læring i frivillige organisasjoner legger stor vekt på mestring, noe Norges Musikkorps Forbund eksemplifiserer gjennom sine verdier *spilleglede og fellesskap*. Disse verdiene tar man med seg inn på andre arenaer som f.eks. i arbeidslivet, og danner også grunnlag for deltakelse i demokratiske og politiske prosesser lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Samle ansvaret for all grunnopplæring hos fylkeskommunen

Norges Musikkorps Forbund registrer at Tron-utvalget ser fylkeskommunen som en aktør for en ”endørs-politikk” for kanalisering av midler til aktivitet. Norges Musikkorps Forbund vil poengtere organisasjonens skepsis til at dette. Det *kan* medføre en ikke tilsiktet mulighet for at fylkeskommunen ser det mer formålstjenelig å bruke disse midlene til annen aktivitet enn det som er dagens ordning og Tron-utvalgets intensjoner. Det ville Norges Musikkorps Forbund vanskelig kunne akseptere.

På den andre siden er det positivt at frivillig opplæringsvirksomhet sidestilles med det offentlige, sett i lys av at utdanning ikke kun er den formelle virksomheten, men også det frivilliges virke innen dannelsesprinsippet som i enda større grad bør vektlegges innen utdanning.

Fylkeskommunen skal jo ha et overordnet ansvar for regional utvikling. For Norges Musikkorps Forbund er jo nettopp en regionaliseringstankegang sentral for vår utviklingsutvikling, der fylkeskommunene spiller en viktig rolle i samarbeidet med våre regionskontorer for aktivitet. Samtidig

kan ikke dette føre til at de nasjonale organisasjonenes rolle tones ned. Det vil etter Norges Musikkorps Forbund ikke være i takt med nasjonal og internasjonal utvikling.

Mer fleksible tilskuddsordninger, tredelt ordning

I Tron-utvalgets innstilling skisseres en statlig tredelt tilskuddsordning rettet mot den delen av studieforbundene opplæringsvirksomhet som er ubundet av pensum og eksamen. En del er et grunntilskudd til godkjente studieforbund, en annen del er et opplæringstilskudd basert på tidligere aktivitet, og en tredje del er et forhøyet opplæringstilskudd.

Dagens tilskuddsordning gir i prinsippet studieforbundene selv mulighet til å prioritere hvordan den tildelte tilskuddsrammen skal brukes. De siste års rammer har medført at studieforbundene har gitt mesterparten av tilskuddet som opplæringstilskudd til medlemslag. Norges Musikkorps Forbund ser positivt på at tilskuddet går til aktivitet, og ikke til et fordyrende byråkratisk mellomledd. Aktiviteten må fortsatt være det sentrale. Samtidig må pedagogisk utviklingsarbeid og skolering være i fokus.

Tron-utvalget foreslår en statlig tredelt ordning: grunntilskudd, opplæringstilskudd og et opphøyet tilskudd.

Dette sier Norges Musikkorps Forbund seg enig i.

I opplæringstilskuddet foreslås det at aldersgrensen fortsatt skal være 14 år, samtidig som den er åpen for deltakelse for alle. Norges Musikkorps Forbund er meget godt fornøyd med at aldersgrensen på 14 år fortsatt skal gjelde. Imidlertid ville vi ikke være negativ til en debatt om en lavere aldersgrense, men Norges Musikkorps Forbund er særst fornøyd med at Tron-utvalget er spesielt tydelige på at aldersgrensen ikke heves.

12 timers grense og 5 deltagere

Begge disse kriteriene har så langt har vært både riktige og viktige for Norges Musikkorps Forbund. Vi mener at det knapt kan kalles et opplæringstiltak om grensen settes lavere enn de 12 timene som det i dag kreves. Et opplæringstiltak krever en plan og øving over et visst antall timer hvis det skal kunne gi de resultater som ordningen hittil har hatt som intensjon.

Norges Musikkorps Forbund mener derfor at det er helt riktig å opprettholde dagens grense på 12 timer.

Samtidig bør dagens grense på minimum 5 deltagere pr. kurs opprettholdes.

En reduksjon av disse tallstørrelsene vil kunne medføre en utvanning av dagens ordning, og gi et særdeles mye større økonomisk trykk på ordningen, noe som ikke vil være til noens fordel.

Offentlige undervisningslokaler

Etter voksenopplæringsloven § 21 skal offentlige undervisningslokaler stilles gratis til disposisjon for studieforbundene virksomhet. Det følger av forskrift 28. februar 1992 nr. 342 om voksenopplæring at:

«Ved voksenopplæring med tilskudd etter denne lov skal kursarrangøren ikke belastes utgifter vedrørende lokaler, lys, varme, renhold, tilsyn og bruk av utstyr i lokalene, når opplæringen er begrenset til hverdager i undervisningsåret, undervisningsferier unntatt, og ikke varer lenger enn til kl. 2100.»

Prinsippet om vederlagsfri bruk av offentlige undervisningslokaler til voksenopplæring har vært gjeldende rett siden voksenopplæringsloven trådte i kraft, og er ansett som en del av det offentliges

ansvar for tilrettelegging av voksenopplæring, jf. Ot.prp. nr. 7 (1975–76). Gjennom lovendring fra 1992, jf. Ot.prp. nr. 46 (1990–91) Om endringer i lov om voksenopplæring, presiserte Stortinget at offentlige undervisningslokaler skal, mot tidligere bør, stilles til disposisjon uten kostnader for arrangørene ved opplæring med tilskudd etter loven.

Norges Musikkorps Forbund understreker viktigheten av dette, og mener det bør arbeides mer aktivt for at dette gjennomføres alle steder.

Tron-utvalget mener at den foreslåtte tredelte tilskuddsordningen kan gjennomføres uten økte rammer. Dette ser Norges Musikkorps Forbund som vanskelig gjennomførbart. Samtidig mener Norges Musikkorps Forbund at de store, utviklingsrettede organisasjonene i seg selv kan ivareta de oppgavene studieforbundene ivaretar i dag, da fokuset alltid må ligge til aktivitet og ikke bli et fordyrende, byråkratisk mellomledd.

Kulturpott

I Tron-utvalgets innstilling foreslås det en kulturpott. Dette ser Norges Musikkorps Forbund på som et særdeles godt forslag. Muligheten for at øvingsarenaen videreføres til en tilskuddsberettiget fremføringsarena er virkelig å ta det frivillige på alvor. I dagens ordning er ikke voksenopplæringstilskuddet en del av å oppnå sluttproduktet. Dagens tilskudd slutter når generalprøven til korpset er avsluttet, men det som er målet – nemlig konserten – ikke mottar tilskudd. Dette er beklagelig ettersom den kulturelle aktiviteten i selve fremføringen inneholder et viktig opplæringselement. Norges Musikkorps Forbund ser det derfor som viktig at disse midlene knyttes opp mot en kulturell aktivitet i forbindelse med opplæringen, og at den har en naturlig sammenheng med denne. Den kulturelle aktiviteten kommer normalt som en avslutning på en lengre opplæringssekvens.

Derfor er Norges Musikkorps Forbund særdeles fornøyd med at Tron-utvalget fremmer forslag om en egen kulturpott.

Begrepet "*en kulturell skolesekk for voksne*" brukes av Tron-utvalget som et navn på kulturpotten. En kulturell skolesekk – som nasjonalt satsningsområde – er per definisjon *profesjonell kunst og kultur i møte med barn og ungdom*. Vi betrakter Tron-utvalgets begrepsbruk som en inkurie, og anmoder sterkt om at dette begrepet ikke tas med videre i en definisjon av kulturpotten.

Utvalget konkluderer selv med at kulturpotten forutsetter friske midler. Norges Musikkorps Forbund ser også dette som en forutsetning for å innføre denne ordningen. Det må unngås at framtidige økte bevilgninger fra fylkeskommunen bare skjer gjennom omdisponering av eksisterende tilskudd.

Godkjenning av studieforbund – nye godkjenningskriterier

Norges Musikkorps Forbund støtter de foreslåtte kriteriene for studieforbund. Norges Musikkorps Forbund forstår de nye godkjenningskriteriene dit hen at Tron-utvalget ønsker færre studieforbund.

Norges Musikkorps Forbund har ingen innsigelser på Tron-utvalgets betraktninger rundt dette, da – som tidligere nevnt – det er viktig at midlene kanaliseres til aktivitet og ikke til administrasjon.

Norges Musikkorps Forbund ser også at vi selv som organisasjon fullt ut kan være kapable til å betjene studieforbundsrollen.

3. STOR ORGANISASJON – EN SPESIELL UTFORDRING

Med sine 69.000 medlemmer og 1.700 musikkorps står Norges Musikkorps Forbund overfor spesielle problemstillinger innen det frivillige kulturliv.

Gjennom mange tiår har Norges Musikkorps Forbund lyktes i å holde korps-Norge samlet på tvers av aldersgrenser og det faktum at korpsuttrykket rommer flere sjangere. Samtidig har vi stimulert til utvikling og nyskaping i bevegelsen.

Men vi opplever at det i offentlige støtteordninger til organisasjoner ikke gis uttelling for vår størrelse. Store organisasjoner får en avkorting.

Det kan selvsagt innvendes at Norges Musikkorps Forbund som stor organisasjon, har en "rasjonaliseringsgevinst" i sin drift. Men faktum er at å vedlikeholde en stor medlemsdatabase er meget kostnadskrevende. Dessuten opplever vi at eksterne parter som for eksempel Tono og Kopinor, "angriper" de store organisasjonene med rammeavtaler for innkreving av vederlag, med alt dette medfører av ressurser til forhandlinger, møter, reiser m.m., før et system er etablert for sektoren. Vi vil hevde at ekstrakostnadene i stor grad spiser opp rasjonaliseringsgevinsten. Derfor er det urimelig at de store organisasjonene opplever en avkorting i støtteordningene, trolig ut fra et argument om stordriftsfordeler.

Norges Musikkorps Forbund beklager at bevegelsens suksess på den måten brukes mot oss. Det framstår som et paradoks at vi gjennom støtteordningene stimuleres til en oppsplitting av organisasjonen i stedet for fortsatt samling på tvers av generasjoner og uttrykk. Norges Musikkorps Forbunds landsmøte har diskutert muligheten for en slik oppsplitting.

Som kulturorganisasjon og barne- og ungdomsorganisasjon har vi derfor spesielle utfordringer som må løses av flere departementer i fellesskap. Norges Musikkorps Forbund har tidligere lansert en egen "korpspakke" for en samlet håndtering av oss som stor organisasjon.

Som en del av denne kompleksiteten og de spesielle utfordringene, vil også Norges Musikkorps Forbund i nærmeste fremtid vurdere om vår organisasjon selv ønsker å være i posisjon til å kunne ivareta et studieforbunds oppgaver.

NMF, 14.01.08

Ulf Rosenberg (sign)
President

Arild Moen (sign)
Generalsekretær